

Tiesas procesa izspēles kāzuss

[A] Kāzusā minētie fakti, personas un notikumi ir izdomāti. Jebkāda apstākļu vai notikumu sakritība uzskatāma par nejaušu. Lai arī kāzusa darbība noris reālā laikā, šis apstākļis nekādā mērā nenozīmē, ka kāzusa pamatā likti reāli notikumi.

[B] Kāzuss ir balstīts uz Latvijā spēkā esošajām tiesību normām, kas pieņemtas līdz izspēles izsludināšanas datumam. Ja līdz izspēles finālam kādā kāzusā aplūkotā tiesību nozarē mainās normatīvais regulējums, tajā skaitā tiesību normas zaudē spēku vai tiek grozītas, tiek pieņemts vai stājas spēkā jauns normatīvais akts vai akti, šie grozījumi izspēļu dalībniekiem nav jāņem vērā. Ja pēc izspēļu sākuma nacionāla vai starptautiska tiesa vai tām pielīdzināma institūcija, tajā skaitā Satversmes tiesa, Eiropas Savienības Tiesa, Eiropas Cilvēktiesību tiesa, ANO Cilvēktiesību komiteja vai citu valstu konstitucionālās, augstākās vai citas tiesas pieņem autoritatīvu skaidrojumu kādai tiesību problēmai, izspēļu dalībnieki var izmantot tajā ietvertos argumentus.

[C] Kāzusā aprakstītie viedokļi skaidro un raksturo pieteikuma iesniedzēja un valdības pozīciju. Izspēļu dalībnieku juridiskajai analīzei nav pilnībā jāsakrīt ar kāzusā aprakstītajiem pušu viedokļiem. Izspēļu dalībniekiem ir jāievēro prasījuma robežas, savukārt argumentācijas izvēlē viņi nav ierobežoti.

II

[1] Baltijas jūras krasta līnijas kopējais garums Latvijā ir 496 km. Tās samērā taisnā konfigurācija ir ilgstošas jūras ģeoloģiskās darbības rezultāts, kad, mijoties sanešu akumulācijai un erozijai, no pēdējā leduslaikmeta mantotais reljefs tika ievērojami pārveidots. Pārveidošanās turpinās joprojām. Tomēr Latvijas zinātnieki un vides aktivisti arvien biežāk pauž bažas, ka šīs izmaiņas pēdējās desmitgadēs ir kļuvušas arvien straujākas un draud jau pavisam drīzumā pārvērst Baltijas jūras piekrasti līdz nepazīšanai. Jūras krasta erozijai Latvijā ir vairāki iemesli, viens no tiem ir vidējā jūras līmeņa paaugstināšanās, kas savukārt paaugstina plūdu riskus.

Globālās vidējās temperatūras pieauguma dēļ savukārt jārēķinās ar siltākām un īsākām ziemām (gaisa temperatūra ziemā līdz 2100. gadam pieaugs 4-8°C robežās, bet vasarā 2.5-5.0°C robežās, būtiski samazināsies ledstāves periods¹). Piekrastes sasalums un ledus sega jūrā ierobežo krasta noskalošanu stipro ziemas vētru laikā. Siltās ziemas krasta noskalošanu veicina arī tādēļ, ka neveidojas noturīgs piekrastes grunts sasalums. Arī biežākas un intensīvākas vētras ar palielinātu vēja ātrumu, paaugstina jūras uzplūdu un krasta erozijas risku (rudenī-ziemā sagaidāma vēja vidējā ātruma palielināšanās par 18%²).

Vienlaikus Latvijas valdība pēdējos gados ir saskārusies ar šķēršļiem virzībā uz klimata pārmaiņu ierobežošanu un klimatnoturību, lai ne vēlāk kā līdz 2050.gadam sasniegtu klimatneitralitāti un nacionālos klimata mērķus saskaņā ar Eiropas Savienības un starptautiskajām saistībām. Līdz 2030.gadam Latvija ir apņēmusies samazināt siltumnīcefekta gāzu (turpmāk - SEG) emisijas par 55 procentiem.

[2] 2020. gads Gunāra Nēģa ģimenē nāca ar būtiskām pārmaiņām. Pēc vectēva nāves Gunāra mantojumā nonāca nekustamais īpašums - neliela zvejnieksēta Baltijas jūras piekrastē - Pāvilostas nomalē netālu no Pāvilostas pelēkās kāpas. Zemesgrāmatu nodaļumā ierakstīta atzīme par īpašuma atrašanos Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas teritorijā. Covid-19 krīze Gunāram bija parādījusi gan to, cik nomācoša un epidemioloģiski bīstama ir dzīve blīvi apdzīvotā Rīgas mikrorajonā, gan attālinātā darba iespējas valsts pārvaldē ļāva apsvērt iespēju pārcelties uz pastāvīgu dzīvi ārpus galvaspilsētas. Pēc rūpīgas apspriedes Gunāra ģimene nolēma spert šo izšķirīgo soli un atgriezties tuvāk Gunāra dzimtas saknēm, kur paaudžu paaudzēs zvejnieki ir vadījuši savas dienas jūras krastā. Turklāt nevar noliegt, ka Pāvilosta pēdējos gados ir kļuvusi par gana pievilcīgu atpūtas vietu pilsētniekiem. Tādējādi iespējams ar laiku arī tūrisms varētu nest kādus papildu ienākumus Nēģa kunga ģimenei.

[3] Tomēr iecerētā mierpilnā dzīve neizvērtās mierpilna uz ilgu laiku. Drīz vien Gunāru Nēģi uzrunāja kaimiņš Imants Līdaka, kurš pastāstīja, ka pilsētnieku vidū valda liels satraukums. Katra vētra, kas iet pār Latviju, beidzas ar lieliem postījumiem visapkārt pludmalē. Turklāt vēl lielāks drauds esot krasta erozija, kas arvien vairāk apdraud krasta tuvumā esošās mājvietas. Kopumā jūra Latvijā katru gadu atņem 20 ha piekrastes zemes. Kad uznāk lielāks pūtiens, tā spēj kaitēt vairāk, mierīgākos periodos – mazāk. Pēdējos desmit gadus lieli viesuļi Latvijai gājuši ar līkumu, bet speciālisti brīdina, ka tas varētu būt klusums pirms pamatīgākas vētras.

¹ [Jūras krastu erozija Latvijā – vēsture, prognozes un iespējamie problēmsituāciju risinājumi](#)

² Turpat

Imants pastāstīja, ka ar pašvaldību neesot nemaz tik slikti un ka pašvaldība laiku pa laikam ir veikusi nostiprināšanas darbus noteiktos krasta posmos. Jūrkalnē situācija esot vēl sliktāka. Tomēr vajadzētu rīkoties ātrāk. Tādēļ kaimiņi jau 2015.gadā ir nodibinājuši biedrību "Droši krasti" un aktīvi sūta iesniegumus valsts institūcijām, kas "neko nedara" situācijas risināšanai. Biedrības darbību regulē tās statūti, un tās darbības mērķis ir Baltijas jūras krasta un tās tuvumā esošo īpašumu aizsardzība un "klimata aktīvisms". Biedrības biedri ir Kurzemes jūrmalas iedzīvotāji, bet biedrības valde tiek ievēlēta pārskatāmā demokrātiskā procedūrā. Jūras krasta stiprināšana ir steidzama un neatliekama, un, ja viss turpināsies kā līdz šim bez kādas palīdzības, tad mēs attapsimies romāna "Cilvēki laivās" sižetā, vai vēl trakāk - mājvietām pāri ies "Straume".

Daudz nedomādams Gunārs Nēģis iestājās biedrībā un ziņoja, ka ir gatavs jebkurā brīdī sniegt palīdzīgu roku biedrības centieniem.

[4] 2022. gadā darbību uzsāka Klimata un enerģētikas ministrija - vadošā valsts pārvaldes iestāde klimata politikas un enerģētikas politikas jomā. Biedrība "Droši krasti" uzreiz steidza rakstīt kolektīvu iesniegumu jaunizveidotajai ministrijai, kurā informēja par problēmām, ko jūras krasta erozija draud radīt gan iedzīvotāju īpašumiem, gan ekoloģijai Latvijā kopumā. Turklāt valsts pārvaldes bezdarbība rada nomācošu spriedzi un bezcerības sajūtu biedru ģimenēm. Biedrība norādīja, ka steidzami nepieciešams izstrādāt visaptverošu normatīvo regulējumu klimata pārmaiņu seku novēršanai.

Ministrija uz biedrības iesniegumu rakstiski atbildēja, ka klimata pārmaiņu radīto seku novēršana ir Klimata un enerģētikas ministrijas prioritāte. Jau 2021.gadā tobrīd atbildīgā ministrija par klimata pārmaiņu politiku - Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija - esot uzsākusi pārstrādāt virkni likumu klimata pārmaiņu mazināšanai. Klimata un enerģētikas ministrija ir pārņēmusi stafeti un dara visu iespējamo Klimata likuma izstrādes pasteidzināšanai. Tomēr nenoliedzami dažādu politisko spēku atšķirīgie viedokļi par ilgtspējas jautājumiem šobrīd kavē jautājuma virzību. Ministrija arī norādīja, ka konkrēti jūras krasta erozijas uzraudzība ir pašvaldību kompetences jautājums, un tieši pašvaldībai gan ar teritoriālo plānojumu palīdzību, gan arī konkrētu pašvaldību budžeta līdzekļu palīdzību lokāli būtu jāatbalsta iedzīvotāju centieni klimata pārmaiņu radīto seku novēršanā.

Biedrība pārsūdzēja ministrijas sniegto atbildi Administratīvajā rajona tiesā, kura, saskaņā ar Iesniegumu likuma 10.panta otro daļu izskatījusi biedrības pieteikumu, secināja, ka Klimata un enerģētikas ministrija ir sniegusi atbildi uz biedrības iesniegumu pēc būtības, un iesniedzēju subjektīvais skatījums par vēlamu atbildi neietekmē sniegtās atbildes tiesiskumu.

[5] Gunāra nekustamajā īpašumā vistuvāk krastam atrodas senatnīga laivu māja. Laivas Gunāram nav, bet viņa draugi - aizrautīgi kaitotāji koka namiņu pandēmijas laikā izmantoja sava inventāra glabāšanai. 2021.gada rudens vētras laikā vējrāve zemes segumu pie namiņa pamatiem izgrauza tiktāl, ka bija skaidrs - laivu māja teju, teju sašķiebsies.

Gunārs Nēģis, redzot, ka biedrības centieni ilglaicīgi nav devuši cerētos rezultātus, bet stihijas postījumi apdraud viņa īpašumu, nolēma rīkoties arī patstāvīgi un aizsargāt savas Civillikuma 1040.pantā noteiktās tiesības. Viņš nekavējoties vērsās pašvaldībā ar iesniegumu, uz kuru saņēma atbildi, ka pašvaldība apzinās problēmu, tomēr vēl jāvadās no Teritorijas plānojuma³, jāveic pamatīga priekšizpēte un jāizstrādā projekts kompleksam risinājumam. Pašvaldība var rīkoties tikai tai pieejamo līdzekļu ietvaros.

Sapratis, ka pašvaldības kompleksais risinājums prasīs vēl gadus, bet laivu māja jau nākamajā vētrā varbūt tiks ierauta jūrā, Gunārs lūdza palīdzību savam draugam arhitektam izstrādāt individuālu projektu krasta stiprināšanai paredzētai būvniecībai iepretim viņa īpašumam.

[6] Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 5.punktu un (2¹) daļu, Gunārs ar savu būvniecības ieceri vērsās Valsts vides dienesta Liepājas reģionālajā vides pārvaldē (turpmāk - Dienests)⁴ ar lūgumu veikt ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk - IVN) sākotnējo izvērtējumu un izdot tehniskos noteikumus. Dienests veica sākotnējo izvērtējumu, noteica, ka plānotajai darbībai nav piemērojama pilnā IVN procedūra, un pieņēma lēmumu atteikt izdot tehniskos noteikumus, tādējādi faktiski liedzot iespēju saņemt būvatļauju un virzīt projektu tālāk.

Dienests lēmumu pamatoja, ka krasta stiprināšana attiecīgajā posmā nevar tikt veikta tikai vienam īpašumam, bez pienācīgas kompleksas izpētes. Tas būtu pretēji vides aizsardzības interesēm. No Teritorijas plānojuma Vides pārskata izriet, ka kopumā Baltijas jūras Kurzemes piekraste uzskatāma par augsta riska teritoriju, kurā notiek ievērojama, bet lielās vētrās – katastrofāla pamatkrasta noskalošana, tādējādi daudzviet tiek apdraudēta apbūve un infrastruktūras objekti.

³ Spēkā esošais Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012. - 2024. gadam (turpmāk - Teritorijas plānojums) apstiprināts 2013.gada 30.maijā un tā grafiskā daļa un Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi (turpmāk arī Apbūves noteikumi) apstiprināti ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr.3 (Pāvilostas novada domes lēmums „Par Pāvilostas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.gadam apstiprināšanu”- sēdes protokols Nr.11., 12.§) Apbūves noteikumu 103.2.punktā noteikts, ka “krasta kāpu aizsargjosla Pāvilostas pilsētas teritorijā ne mazāk kā 150 m platumā sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija, un, ņemot vērā krasta erozijas procesus pie vēsturiskā centra „Vecā Pāvilosta” teritorijas. Tajā tiek iekļauti arī īpaši aizsargājami biotopi;”

⁴ Kopš 2024. gada 1. janvāra Valsts vides dienesta Dienvidrietumu reģionālā vides pārvalde

Jūras krasta turpmākās attīstības prognozēšana ir sarežģīta, jo krasta procesus ietekmē procesi, kas ir grūti paredzami, piemēram, Pasaules okeāna ūdens līmeņa celšanās, globālās klimata izmaiņas, garkrasta sanešu plūsmas izmaiņas u.c.

Būtiski krasta procesus ietekmē arī haotiska un nepārdomāta to stiprināšana atsevišķos posmos, kas savukārt bieži rada papildus riskus tiem piegulošajās teritorijās. Te jāņem vērā, ka nekustamais īpašums atrodas tiešā īpaši aizsargājamas teritorijas "Pāvilostas pelēkā kāpa" tuvumā, kas tādejādi varētu tikt apdraudēta. Šī apdraudējuma dēļ negatīvu atzinumu par ietekmi uz aizsargājamiem biotopiem sniegusi arī Dabas aizsardzības pārvalde.

Dienesta atteikumu Gunārs Nēģis apstrīdēja Vides pārraudzības valsts birojā⁵ (turpmāk - Birojs), kas pieņēma lēmumu Nr.22-s, ar ko apstrīdētais lēmums tika atstāts negrozīts. Savukārt Biroja lēmums tika pārsūdzēts administratīvajā tiesā.

[7] Administratīvā rajona tiesa vērtēja pieaicinātā ģeoloģijas eksperta atzinumu, ka daudzviet krasta erozijas apdraudētajos krasta posmos par piemērotāko ir uzskatāma neiejaukšanās stratēģija, meklējot principiāli citu risinājumu.

Invazīvu preterozijas pasākumu uzsākšana, par kādu būtu uzskatāma arī pieteicēja iecere, esošos riskus pārvieto un akumulē. Veidojot akmeņu krāvumu vai kādu citu aizsargbūvi, lai pasargātu teritoriju no erozijas, problēma tiek uzdāvināta kaimiņam. Norokot kāpu un veidojot akmeņu krāvumu, tiek pārveidota dabas ainava, vidē tiek radītas tādas izmaiņas, kas var nodarīt kaitējumu bioloģiskajai daudzveidībai un dabas mantojumam.

Turklāt tiesa norādīja, ka Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 5.punktā paredzētais izņēmums paredz, ka atļauts veikt krastu nostiprināšanu esošo būvju un infrastruktūras aizsardzībai. Konkrētā gadījumā apdraudējums nav pieteicēja dzīvojamai mājai, kura atrodas tālāk no krasta, bet gan simtgadīgam šķūnītim, kuru salīdzinoši viegli ir iespējams pārvietot. Taču dabai ar paredzēto projektu tiks nodarīts neatgriežams kaitējums, daļēji tiks izmainīts kāpu reljefs, ainava, kā arī traucēta pieeja jūrai.

Administratīvā rajona tiesa pieteicēja lūgumu atcelt Biroja lēmumu un uzlikt par pienākumu izdot tehniskos noteikumus noraidīja.

[8] Par Administratīvās tiesas spriedumu Gunārs Nēģis iesniedza apelācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā, kura Administratīvās rajona tiesas spriedumu atstāja negrozītu, bet sūdzību noraidīja, pievienojoties zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Bet ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta rīcības sēdes

⁵ Kopš 2025. gada 1. februāra Enerģētikas un vides aģentūra

lēmumu tika nolemts atteikt pieņemt kasācijas sūdzību, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.¹ panta otrās daļas 2. punktu. Tiesa norādīja, ka, izvērtējot kasācijas sūdzībā minētos argumentus, nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka pārsūdzētajā spriedumā ietvertais lietas iznākums ir nepareizs un ka izskatāmajai lietai ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses nodrošināšanā vai tiesību tālākveidošanā.

[9] Gunārs Nēģis un biedrība “Droši krasti” 2025. gada 18. februārī vērsās Eiropas Cilvēktiesību tiesā ar pieteikumiem, kuri pamatoti ar Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk - Konvencija) 8. pantu, 1. protokola 1. pantu, kā arī abiem šiem prasījumiem kopsakarā ar Konvencijas 13. pantu.

Iesniedzējs G. Nēģis savu prasījumu pamatoja ar apsvērumu, ka konkrētajā situācijā viņam nav pieejams efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis savu tiesību uz īpašumu un mājokļa neaizskaramību aizsardzībai, jo esošais normatīvais regulējums liedz efektīvi un tūlītēji veikt pasākumus (nostiprināt krastu) nekustamā īpašuma, kas vienlaicīgi ir viņa ģimenes dzīvesvieta, aizsardzībai. Klimata pārmaiņu radītā krasta erozija iesniedzēja īpašumu ietekmē straujāk, nekā savas iniciatīvas spēj īstenot pašvaldība un valsts. Līdzīgi arī biedrība “Droši krasti” uzsvēra, ka tās biedri ir Pāvilostas iedzīvotāji un māju īpašnieki, kuru tiesības uz drošu un labvēlīgu vidi un nekustamā īpašuma aizsardzību klimata pārmaiņas apdraud sevišķi nozīmīgi. Valsts kūrtrā attieksme liedz iedzīvotājiem mierīgi iedomāties sevi savā mājā nākotnē, kas tieši ietekmē viņu privāto un ģimenes dzīvi un mājokli, ko aizsargā Konvencijas 8.pants. Gunārs Nēģis arī uzsvēra, ka lielais stress, ko ir radījis nekustamā īpašuma apdraudējums, jūrai pastāvīgi tuvojoties īpašumam, kā arī nespēja ietekmēt radušos situāciju, ir izsaukusi jau vairākas panikas lēkmes, un ārsts Gunāram Nēģim ir uzstādījis diagnozi F41.0 “epizodiska paroksismāla trauksme”. Turklāt negatīvās klimata pārmaiņas un to sekas jebkurā gadījumā ietekmē iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Gan Gunārs Nēģis, gan biedrība “Droši krasti” pieteikumos norādīja, ka Latvijas valdība nav izpildījusi savas starptautiskās saistības klimata aizsardzības jomā. Piemēram, Klimata likuma izstrādes process tika uzsākts 2021.gadā, bet vēl 2025.gada sākumā tā pieņemšana kavējās. Tā kā likumprojekts, ar kuru jāievieš vairāki Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) “Gatavi mērķrādītājam 55” tiesību akti nacionālajā līmenī, nestājās spēkā līdz 2023. gada 1. decembrim, EK arī varētu vērsties pret Latviju Eiropas Savienības tiesā par to, ka dalībvalsts nav izpildījusi pienākumu. Arī plānošanas dokumentu izpilde nebūt nenorit tik raiti, kā vajadzētu.

Galū galā jau 2014. gadā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas publicētajās Vadlīnijās jūras krasta erozijas seku mazināšanai tika aprakstīti riski Pāvilostas apkārtnē, taču vairāk nekā 10 gadu laikā nekādas sevišķas pārmaiņas situācijai uzlabošanai nav notikušas. Valsts galvenais pienākums ir savlaicīgi pieņemt un praksē efektīvi piemērot noteikumus un pasākumus, kas spēj mazināt esošās un potenciāli neatgriezeniskās turpmākās klimata pārmaiņu sekas, taču valsts nav spējusi ievērot pozitīvo pienākumu īstenot pietiekamus pasākumus, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām. Lai gan vietējā pašvaldība ir aktīvi iesaistījusies seku novēršanā, tomēr bez efektīvas un koordinētas rīcības nacionālā līmenī un adekvāti paustas politiskās gribas, šie centieni ir nepienācīgi. Tādējādi iesniedzējiem trūkst efektīva tiesību aizsardzības mehānisma, lai aizsargātu savu īpašumu un mājokli, kā arī sūdzētos par klimata pārmaiņām un iebilstu pret kādu kavēšanos valsts centienos klimata pārmaiņu radīto seku novēršanā. Iesniedzēji norādīja arī citus argumentus savas pozīcijas pamatošanai.

[10] Savā atbildes rakstā valdība noraidīja iesniedzēju sūdzības. Pirmkārt, valdība norādīja, ka gan Gunārs Nēģis, gan biedrība "Droši krasti" nav uzskatāmi par cietušo Konvencijas 34. panta izpratnē. Gan Gunāra Nēģa, gan biedrības "Droši krasti" pieteikumos norādītajiem argumentiem par klimata pārmaiņu radīto seku ietekmi ir abstrakts raksturs un konkrētajā situācijā prasība ir uzskatāma par ieteikumu, kā valdībai būtu jārikojas klimata pārmaiņu novēršanai, taču no tās neizriet subjektīvās tiesības prasīt no valsts konkrētu rīcību un tām iepretim esošs valsts pozitīvais pienākums rīkoties. Attiecīgi valdība ir rīkojusies pamatoti, izskatot biedrības "iesniegumus" iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā. Jau 2019. gadā Ministru kabinets ir apstiprinājis Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānu laika posmam līdz 2030. gadam.⁶ Turklāt Latvija ir radījusi personai pilnvērtīgu tiesību aizsardzības mehānismu savu tiesību aizsardzībai un ir izstrādājusi mehānismu, kā rīkoties situācijās, kad jūras krasta erozija apdraud īpašumu un persona vēlas individuāli īstenot krasta nostiprināšanas pasākumus. Tomēr valdībai ir pienākums izsvērt dažādu aizsargājamo tiesību sadursmes un ne vienmēr tiesības uz īpašumu gūs virsroku. Attiecīgi valsts ir izpildījusi savu pozitīvo pienākumu personas tiesību uz īpašumu aizsardzībai.

⁶ [Ministru kabineta 2019. gada 17. jūlija rīkojums Nr. 380 "Par Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānu laika posmam līdz 2030. gadam"](#)

Savukārt sūdzība par iespējamo Konvencijas 8. panta pārkāpumu nav izskatāma pēc būtības, proti, ir nepieņemama izskatīšanai, jo krasta erozija pēc būtības nav skārusi Gunāra Nēga mājokli kā tādu, tāpēc šī sūdzība ir ārpus Konvencijas 8. panta tvēruma. Attiecīgi arī iesniedzēja sūdzība par Konvencijas 8. panta kopsakarā ar Konvencijas 13. pantu nav pieņemama izskatīšanai, jo Konvencijas 13. pants nav autonomš un var tikt izvērtēts tikai kopā ar kādu no Konvencijas substantīvajām normām, taču šajā gadījumā, kā valdība jau norādīja iepriekš, iesniedzējam trūkst pamatotas prasības (*arguable claim*) attiecībā uz Konvencijas 8. panta attiecināmību.

Valdība arī norādīja, ka iesniedzējs sabiezina krāsas. Viens no ievērojamākajiem Latvijas zinātniekiem ir paudis: “Krasta atkāpšanās sagaidāma aptuveni 50–80% no krasta līnijas kopgaruma, tomēr tās ātrums lielākoties būs zems, nepārsniedzot 0,1–0,5 m/gadā.

Sagaidāms, ka līdz 2060.gadam Latvijas teritorija krasta atkāpšanās dēļ samazināsies aptuveni par 7–9 km².⁷” Latvija kopumā nav uzskatāma par lielu klimata pārmaiņu veicinātāju, un Latvija veic visu iespējamo, lai sasniegtu savus izvirzītos klimatneitralitātes mērķus. Turklāt neatkarīgi no Klimata likuma pieņemšanas, Latvijā jau darbojas virkne normatīvo aktu vides tiesību aizsardzībai. Vienlaikus Latvijas valdība nevar atbildēt par daudz lielāko piesārņojošo valstu pastrādāto, kas tikpat lielā mērā var ietekmēt iesniedzēja tiesības uz īpašumu un visu iesniedzēju tiesības uz labvēlīgu vidi.

Kāzusa sagatavošanā izmantotie avoti:

- [Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija](#)
- [Latvijas Republikas Satversme](#)
- [Civillikums](#)
- [Aizsargjoslu likums](#)
- [Sugu un biotopu aizsardzības likums](#)
- [Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu"](#)
- [Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumi Nr. 30 "Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai"](#)
- [Ministru kabineta 2019. gada 17. jūlija rīkojums Nr. 380 "Par Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām plānu laika posmam līdz 2030. gadam"](#)
- [Pāvilostas novada teritorijas plānojums 2012. - 2024. gadam](#)

⁷ [Jūras krastu erozija Latvijā – vēsture, prognozes un iespējamie problēmsituāciju risinājumi](#)

- [Par likumprojektu "Klimata likums"](#)
- [Metodiskā materiāla "Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai" kopsavilkums](#)
- u.c.

Tiesu prakse:

- [VEREIN KLIMASENIORINNEN SCHWEIZ AND OTHERS v. SWITZERLAND](#)
- [CARÊME v. FRANCE](#)
- [KHAMIDOV v. RUSSIA](#)
- [MÜLLNER v. AUSTRIA](#)
- [DUARTE AGOSTINHO AND OTHERS v. PORTUGAL AND 32 OTHERS](#)
- [ECT prakses apkopojums lietās par vides tiesībām](#)
- [ECT prakses apkopojums lietās par klimata pārmaiņām](#)
- [ECT ceļvedis par tiesībām uz ipašumu](#)
- u.c.